

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványtálban átvárho:
 Egyszeri ár... 10 kor.
 Hosszú... 6
 Helyben átvárho:
 Egyszeri ár... 80 kor.
 Hosszú... 5
 Vidékre postán szállítva:
 Egyszeri ár... 24 kor.
 Hosszú... 6

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Közzététel: minden nap a hóidő és
 hosszú utáni napok kivételével
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczka-utca 8.
 A szerkesztőség kérésre visszavárho
 vagy megvásárolja nem vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Helyes adom ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD febr. 8.

Kritikus napok.

E pillanatban még nem kapunk értesítést a közös hadügyminiszter beszédéről, nem tudjuk, korrigálta-e az osztrák delegációban tett nyilatkozatát vagy még jobban megerősítette azt, nem ítéltük meg, vajjon fedie-e Tisza ígéreteit, — de a külső jelek arra vallanak, hogy ismét válságosra fordul a politikai helyzet.

Szombaton kiosztották Pitreich hírhedt beszédének magyar fordítását a delegátusok között s abban az ideges nyugtalanságban, amit ez közöttük okozott, Tiszának leghivebb emberei a Kubinyiak erős támadást intéztek a hadi tengerészet vezetősége ellen s felfüggesztették a tárgyalás alatti tételek megszavazását.

Vasárnap Tisza soron kívül sürgős minisztertanácsot tartott s így utazott fel Bécsbe, ahol olyan hírek keringenek, hogy a király ismét audienciára hívja a magyar politikai élet vezéreit, — ami csak akut válság idején szokott megtörténni.

Beck báró a vezérkari főnök megint sokat jár a bécsi Burgban, ennek tulajdonítják azt is, hogy Pitreich nem tart külön exposét a magyar delegátusoknak, hanem megajándékozta őket sokat emlegetett és méltán támadott beszédének egy-egy hiteles példányával.

Tisza maga indítványozta egy héttel ezelőtt az ujonczozási vita félbeszakítását abban a reményben, hogy majd a

delegáció tárgyalásain elért vívmányok után magától hull ölébe a béke. De úgy látszik Bécsben még nem akarják megadni a már biztosnak tartott engedményeket, legalább nem — Tiszának, aki provokálólag vette fel a küzdelmet Körberékkal s most alighanem elbukik e küzdelemben.

Méltó érdeklődéssel várjuk a híreket Bécsből, ahol most a másfél éves küzdelemnek új felvonását készítik elő.

Képviselőválasztások.

A bodajki kerületben Szeless Odön, a függetlenségi párt képviselőjelöltje, vasárnap délelőtt tartotta Moórott programbeszédét. Egy órával később Perczel Béla néppárti jelölt és 3 órakor gróf Széchenyi Viktor szabadelvű párti mondotta el programbeszédét nagy közönség előtt.

Szegvárd, febr. 8. A Kölesdre egybehívott függetlenségi párt gróf Benyovszky Rudolf tengeliczi nagybirtokost kiáltotta ki képviselőjelöltül függetlenségi párti programmal.

Az orosz-japán háború.

Páris, február 8. Az orosz nagykövetségben a Temps egyik munkatársának kijelentették, hogy nem azért szakították meg a diplomáciai érintkezést, mert az orosz jegyzék nem érkezett Tokióba. Valószággal Japán azért szüntette meg az összeköttetést, hogy ne kelljen fogadnia az orosz jegyzéket. Ha Japán három hétig várt, várhatott volna még 24

órát is. De Japán mindenáron szakadást akart. A Temps közlését e megjegyzéssel fejezi be: A közvetetlen tárgyalások ideje lejárt. Most csak intervencziónak lehet szerepe, (de minő alakban?) vagy pedig ágyúknak.

Páris, febr. 8. A Journal des Debats írja: Tekintve azt, hogy Oroszország a japáni csapatoknak Koreában való partraszállását talán nem tekinti oknak a háborúra, nagyon kevés a reménység, hogy a béke fenmaradhat. A Journal des Debats sajnálja, hogy az angol sajtó egy részét az Oroszország ellen való ösztönözti gyűlölet vezette, hogy a japánokat felbátorítják arra, hogy felhagyjanak minden habozással.

Páris, február 8. A külügyminisztériumban azt várták, hogy nem fog megszakadni a diplomáciai érintkezés az orosz jegyzék átadása előtt. Nem tévesztik szem elől az esemény nagy komolyságát, de nem is tartják azt teljesen változhatatlannak, a mennyiben lehetségesnek tartják, hogy a hatalmak jó szolgálatainak sikerülhet a tárgyalások folytatásának kieszközölése.

London, febr. 8. A Renter-ügynökségnek jelentik Pétervárról: Az Oroszország és Japán között való diplomáciai érintkezés megszakításának híre helyi körökben valószággal megdöbbenést idézett elő. A higgadtabbak most is még azt hiszik, hogy a japán kormány elhatározását mindenképp az orosz jegyzék átutalásának ismételt elhalasztása felett való izgalom keltette és hogy a jegyzék személyes jellege következtében változást idéz elő.

Köln, febr. 8. A Köln. Zig. pétervári levelezője 6-áról azt jelenti, hogy több nap óta a szibériai vasutat Irkutktól keletre és a kelet-kínai vasutat is teljesen katonai célokra veszik igénybe.

Szjoul, febr. 8. A japán hajóközlekedés Csemulpo és Fuzán között megszűnt.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Pázmány Péter.

Írta és a Kath. Szabad Líczeum matinéjén felolvasta dr. Kováts S. János.

Mohácsnak hősvértől pirosult gyásztere nemcsak nemzeti nagylétünknek nagy temetője, hanem temetője hazánk vallási és politikai egységének is.

Politikai tekintetben három részre szakadt hazánk teste: a nyugati részre, vagyis a tulajdonképeni magyar királyságra a Habsburgok alatt, a keleti részre, vagyis az erdélyi fejedelemségre; e kettő közé ékelődött be jó mélyen és szélesen a török hódoltsági terület.

A vallási egységet, a magyar katholicizmust, megbomlasztotta a protestantizmus, amely épen ebben a válságos időben köszöntött be hozzánk, s amely kedvezőbb korszakot gyors elterjedésére nem is választhatott volna. Ked-

veztek gyors és akadálytalan elterjedésének a zürzavaros politikai viszonyok, a kettős királyválasztással járó erkölcsi romlás és kétkulacsoskodás, amelylyel a magyar nemesség örök szegényére, fölötté szertelenül élt; kedvezett továbbá neki az a véghetetlen nagy csapása a katholicus egyháznak, hogy a végzetes mohácsi ütközetben több főpap is elesett. Az üresen maradt püspöki székeket éveken át nem töltötték be: a püspöki jószágok gazda, a hívők pásztor nélkül maradtak. A hatalmas és pártoskodó főurak meg; mint ragadozó márdár a dögre, rácsaptak a gazdátlan egyházi jószágokra; és hogy ragadományait zavartalanul élvezhessék, az akkori szokásjog szerint; jobbágyaikkal együtt az új hitre tértek át.

Püspökök hiányában nagyon megfogyatkozott a lelkipásztorok száma, úgy, hogy a katholicus egyháznak alig félszázad mulva 150 papja ha volt. A papok nélkül szükölködő, magokra maradt hívek közt aztán egyre jobban hódított az új vallás, amely

eleinte külső szertartások dolgában nem igen különbözött a katholicus vallásától.

Tíz év sem mult el a mohácsi vész óta és a fő- meg köznemesség java része és velük együtt jobbágyaik, a reformált vallás hívei és pártolói közé állottak.

Kedvezett még a reformáció hódításainak a török világ is. A török hódoltság területén a katholicus egyház hatalma majdnem teljesen megszűnt; az új egyház terjedését pedig a török nem akadályozta, neki egyformán gyaur volt mind a kettő.

A reformációnak a tiszántuli részeken egyik legerősebb pontja Nagyvárad volt. Az új vallás hívei sokszor gyűltek ide zsinatra; sokszor folytak itt hosszadalmas vallási vitakozások. Lelkészei és tanítói hirneves, tudós férfiak voltak, kik élénk irodalmi munkásságot fejtettek ki, könyvnyomdát állítottak föl, virágzó gimnáziumot létesítettek. (Fraknoi Vilmos: Pázmány Péter élete). Nem csoda azért, ha a püspökség és a káptalan, a szerzetes rendek és a katholicus lelkészek egymás

12 havi részletfizetés mellett
létesít

villamos bevezetéseket csillárokkal együtt

Ifj. Stern Sándor

elektrotechnikai vállalata

Budapest, Lipót-körut 20. Nagyvárad, „Royal“ mellett.

Sanghaj, febr. 8. Hír szerint a Kvangting gőzös az itt időző angol zászlóalj egy részét Csingvangtauba szállítja.

Szófia, február 8. Az Agence Telegraphique Bulgára jelenti: A drinápolyi bolgár kereskedelmi ügynök Szófiába akart utazni, azonban feladta e szándékát, mert az odavaló hatóságok mindenképen át akarták vizsgálni podgyászát. A bolgár kormány Konstantinápolyban a drinápolyi hatóságok ez eljárása ellen tiltakozott — de ezideig eredménytelenül.

Páris, február 8. Az utolsó napok sötét színezett jelentései dacára meglepetést okozott az orosz hivatalos közlönynek az Oroszország és Japán között való diplomáciai összeköttetés megszakításáról szóló jegyzéke. A Temps a helybeli japán követtel lefolyt beszélgetést tesz közzé. A követ kijelentette, hogy a japán külügyminiszter tegnap még semmiféle feleletet sem vett az orosz kormánytól. Ezért Japán nem szánta magát erősebb természetű lépésre. A japán kormány nem ismeri az orosz jegyzék tartalmát. A diplomáciai érintkezés megszakításának oka először Oroszország halogatása, melyet a japán kormány sértőnek tartott, másodsor ama fenyegetések, melyet Oroszországnak manduriai, koreai katonai intézkedései jelentenek Japánra nézve. Oroszország nem járt el becsületesen. Ennek bizonyítéka az orosz hivatalos közlöny jegyzéke, a melyben az áll, hogy »az e napokban elküldött orosz jegyzék.« A japán kormányra nézve az orosz jegyzéknek Tokióban való átadása, nem pedig annak elküldése jöhetett tekintetbe.

Páris, febr. 28. Delcassé külügyminiszter holnap délelőtt fogadja Denyscochin konzervatív képviselőt, ki azt a kérdést intézi hozzá, hogy az orosz-japán konfliktusnak és az esetleg bekövetkező háborúnak lesz-e hatása a Kelet-Ázsiára vonatkozó angol-japán és francia-orosz szerződésre. Hír szerint Delcassé miniszter felelni fog e kérdésre.

Páris, febr. 8. Cherbourgól jelentik, hogy egy angol és egy japán tiszt polgári öltözetben egy francia tiszt kíséretében a tengerészeti ügyi miniszter engedélye nélkül tekintette meg a tengerészeti arzenált és hogy a francia tiszt a látogatóktól az előírás szerint a bejáratnál letett fényképező készülékeket ismét magához vette. A tengerészeti hatóság elrendelte a vizsgálatot.

Pétervár február 7. A Regierungsbote Lambsdorf külügyminiszternek Oroszország külföldi képviselőihez e hó 6-án intézett következő körtáviratát közli: A

japán követi kormány nevében az orosz kormánynak jegyzéket adott át, amely a kormányt Japán azon elhatározásáról értesítette, hogy a további tárgyalásokat beszünteti és hogy követét az egész követségi személyzettel Pétervárról visszahívja. Ennek következtében a csár elrendelte, hogy a tokiói orosz követ a követségi személyzettel haladéktalanul hagyja el a japán fővárost. A japán kormánynak ez az eljárása, hogy az orosz kormánynak e napokban elküldött válaszát sem várta be, Japánra háritja a teljes felelősséget azokért a következményekért, amelyeket a diplomáciai érintkezésnek a két birodalom között való megszüntetése maga után vonhat.

London, febr. 8. A Reuter ügynökség jelenti, hogy tegnap a Port-Arthur előtt cirikáló Russia hadihajóra egy arra haladó japán páncélos rálótt. A Port-Arthurban veszteglő orosz hajóhad a japán hajók üldözését a kikötő előtti nagy jégzajlások és torlaszok miatt kénytelenek voltak abbahagyni.

London, febr. 7. Az orosz követségben beszélnek, hogy a háboru kitörése igen leverte a csárt. Allítólag ezt mondotta volna:

— Tehát hiába éltem!

Tokió, febr. 7. A japán flottilla egy része csapatokkal már a sik tengeren van és még ma Csemulpóba érkezik.

Tokio, február 8. (Saj. tud. távir.) Japán és Oroszország között a diplomáciai összeköttetés megszakadt. A japán külügyminiszter Rosev orosz nagykövettel közölte Japán álláspontját s e jegyzékváltás után az orosz nagykövet az osztrák-magyar nagykövetségre hajtatott s az orosz képviselőt reája bizva, pár nap múlva elhagyja Japánt.

Tokio február 8. (Saj. tud. táv.) A japán hajóhad a sárga tenger torkolatánál utját állja az európai hajóknak s több ezerre menő csapatokat szállít Koreába.

Tokio, február 8. (Saj. tud. táv.)

Legújabb táviratok szerint orosz csapatok átlépték a koreai határokat.

Szentpétervár, február 8. (Saj. t. t.) A csár Moszkvába utazott, hogy imádkozzék a háboru sikeréért.

Berlin, február 8. (Saját tud. távir.) Berlin, London és Tokio között élénk jegyzék- és táviratváltás folyik. Minden jelből biztosra vehető, hogy Japán nem merészkedett volna ily nagy kockázatra, ha háta mögött világ hatalmak nem állanának.

Széchenyi emléke.

A Nemzeti Kaszinó Széchenyi-serlege minden évben felújítja a legnagyobb magyar emléket.

Vasárnap a nagy Széchenyinek egyik unokája Széchenyi Emil gróf emelte fel e serleget s érdekes, tartalmas beszédet mondott Széchenyi emlékére.

Beszédéből adjuk e két aktuális és sok tekintetben találó részletet:

Széchenyi István hazaszeretető tettekben mutatta be az utókornak s nem kérkedett vele szavakban, mert lelkiismerete nyugodt volt; de nem is gyanúsított meg senkit a bazafiatlanság vádjával, ha még oly nagy ellenfele volt, úgy mint senki sem vádolható meg őt s mert mindenki érezte, hogy ezen legnagyobb vád, melylyel valakit illetni lehet, mint viszonyvad szállhatna a vádló, a gyanúsító fejére vissza, azt a gyanút keltve, hogy hazafiaságának hangoztatása önző céljainak burkolására szolgál. Mennyire sülyedt közéletünk Széchenyi István korszáka óta! Midőn ma közéletünk fő fegyverei a bizalmatlanság, a szántsándékos elferdítés, a személyeskedés, a gyanúsítás, a rágalmozás, mind oly fegyverek, melyek alkalmasak arra, hogy minden anyagilag és szellemileg független egyént a közélet rögzös utjáról távolítsanak; midőn sajtónk — nemcsak tisztelet és becsület, de örök hála és elismerés a kivételeknek — már rég elhagyta azt az ideális irányzatot, azt a magasztos célt, melyért elődeink azt nagy áldozatok árán kivívták volt, hanem lesülyedt egyszerű kenyérkeresetté, lesülyedt a kapási és léha vagyonosodás egy újabb forrásává; midőn a sajtószabadságot sajtószabadsággá téve, hevílékeny nemzetünknek nem jőzan észére, de kizárólag érzelmvilágára akar hatni és megdöbbenéssel kell Széchenyi István jós-

után elköltöztek ebből a híres papi városból, úgyhogy volt idő, amikor a Szent László városában élő katolikus hívőknek hosszú-hosszu időn keresztül nem volt, aki misét mondjon és őket vallásukban erősítse. Hasztalan kérelmezték, hogy engedjék meg nekik, hogy papokat tarthassanak, az 1566-iki tordai országyűlés végzése szigoruan kimondta, hogy »afféle egyházi renden való személyek, kik az pápai tudományhoz s emberi szerzéshez ragaszkodnak, és abból megtérni nem akarnak, az ő felsége birodalmából mindenünpen kizavittassanak.«

Ime hová jutott Magyarországon rövid 50 év alatt az erős és egységes katolicizmus! Még megtört vallás sem volt városunk falai közt, azon városának, melyet Szent Lászlónak, Nagy Lajosnak és Zsigmondnak itt pihenő teste megszentelt és amelyet ők nagy adományokkal gazdagítottak!

Ámde Szent László nem hagyta el az ő szerette városát. Eppen itt jött a világra az a gondviselészterű férfi, aki hivatva volt arra, hogy Magyarországon a katolikus vallást újra felvirágoztassa és régi fényét visszaállítsa: Pázmány Péter.

Amikor az ország lakosságának nagy része már protestáns volt, amikor a katolikus

egyház férfiai közt nem akadt senki, aki a protestantizmussal szembe mert volna szállni, senki, aki az új vallás képzett, lelkes és bátor szellemü predikátoraival szemben méltó ellenfélként lett volna képes harcolni, szóval, a legnagyobb szükség és veszély közepett támadt, »mint új fény az égen,« egy olyan vezére a katolikus egyháznak, aki rövid idő alatt új harcosokat vitt a protestantizmus elleni küzdelem táborába, akinek félelmetes ereje, rendkívüli tehetsége és lángesze előtt nem volt ember fia, ki megálljon, aki ügyes taktikával ép azokat a fegyvereket fordította az ellenfél ellen, amelyekkel ez győzedelmes csatáit vívta.

Pázmány Péter 1570-ben született. Nagyvárad szülőtte ő, de szülővárosa még nem tisztelte meg magasztos emlékét azzal, hogy akár csak utcát is nevezett volna el az ő nagy nevével.

Atyja, Pázmány Miklós, Bihar vármegye alispánja volt, akit kora áramlata szintén magával ragadott, protestánsá lett és fiát is az új vallás szellemében nevelte. Péter azonban katolikus mostoha anyjának, Toldi Borbálynak és Szántó István jezsuita atyának hatása alatt 13 éves korában áttért a katolikus vallásra. 15 éves korában elhagyta szülővárosát,

még pedig örökre, de utravalóul magával vitte a lelkes, erős és akaratos bihari temperamentumot és a magyar nyelvnek azt a varázslatos erejét, amely Magyarországon talán legszébben és legerőteljesebben a szöke Körös partjain zeng.

Kolozsvárra került a jezsuiták ottani híres gimnáziumába, ahol lelkének sugallatát követve, maga is belépett a Jézus-társaság rendjébe. Felsőbb tanulmányait Krakkóban, Bécsben és Rómában elvégezvén, Grácba helyezték egyetemi tanárnak. Mikor 22 éves korában pappá szentelték és doktorrá avatták, egyszerű szersmind, bár még akkor senki sem sejtette, a katolikus vallás tántoríthatatlan, tüzes lelki és lángeszű bajnokává is fölmentek. Nem sokáig érte be a csendes és nyugodt tanári foglalkozással; heves temperamentumának, erőteljes duzzadó akaratának és készségének más tér kellett: használni és kifejteni akarta erejét, felsőbb hivatása kitörni vágyott. Hamarosan belesodródott a vallási és politikai mozgalmakba. Ellenteleket szeretett maga előtt látni, hogy összemérje velük legcélesebb és legtalálóbb fegyvereit; a szónak és írásnak hatalmát. A leghíresebb magyarországi predikátorokkal kiméletlenül szembeszállott. Okoskodásait és tételeiket pozdorjává törte; akkor

latszerü aggodalmára gondolni, midőn a »Kélet népe«-ben azt mondja: »Eljünk csak a sajtóval minden czél és korlát nélkül, engedjük meg azt, hogy vele mindenki kénye és kedve szerint élhessen — és lesz köztünk elég, kinek kezében a sajtó jog a gyilkos gyilkánál, a gyujtogató kanóczánál nagyobb átokká fog válni.«

Midőn ma egybegyűltünk, hogy Széchenyi István végrendeletének megfelelően az ő emlékére üritsük e billikomból hazánk legjobb borát, midőn ma szívszorogva kell látnunk közéletünk nagymérvű elfajulását: midőn remegve látjuk a politikai láthatáron elénk tornyosuló felleget; midőn szomorúan kell tapasztalnunk, hogy törvényhozásunk működése annyira meg van bénítva a közjogi meddő vitatkozások által, hogy hazánk közgazdasági fejlődése — tehát éppen a Széchenyi István által megjelölt útja hazánk további megerősödésének — meg van akasztva; midőn aggodalommal kell gondolnunk azon eshetőségre, hogy megszűnik a jó egyetértés nemzet és legalkotmányosabb királya között, mely egyetértés 37 éven át biztosította hazánk oly mérvű fejlődését, mint azt egy nemzet szem mutathatja fel, midőn azt tapasztalhatjuk, hogy a legnagyobb szélsőségekben folyó küzdelem ész nélküli szedi áldozatait legjobbjaink közül: midőn mindezt látom, eltelik szívem mély keserűséggel s elérkezettnek látom a végső órát, hogy hazánk összes értelmisége féltetve bizalmatlanságot, önérdéket és szélsőséget, Széchenyi István hazaszeretetétől, önzetlenségétől és józanságától áthatva, tömörűjön az országos egyensúlyt helyreállítani és a produktív munkának helyet adva térjen vissza Széchenyi István mindig áldásos termékeny eszméire s irányzatára.

Tárgyalás a villamos művekről a városi pénzügyi bizottságban.

Vasárnapi számunkban főtételeiben vázlatosan ismertettük *Bordé* Ferencz, a városi villamos bizottság elnökének jelentését a villamos művek kiépítéséről, s már akkor megirtuk, hogy mily tetemes tulkiadásokkal járt a villamos művek létesítése, s mennyire meghaladták a kiépítés költségei az előzetes költségvetést.

E jelentést tegnap tárgyalta a városi pénzügyi bizottsága, s ez alkalommal támadások hangzottak ugyan el a tulkiadások miatt, de örömmel láttuk, hogy olyan erők keltek villamos művünk védelmére, mint *Hoványi Géza* és *Károly Irén*, akik a tulkiadások s a költsé-

érezte csak jól magát, ha ellenfeleit úgy legyürte, hogy azok moczcanni sem tudtak. A küzdelem hevében, kivált vitázó irataiban, ki-méletlenül vágott jobbra-balra, mint a magyar huszár, ha német kerül a kardja élére; szóbeli gazdagságának egész tárházát felhasználta irás közben, a gyengéd és finom kifejezéstől kezdve a vasos és bunkószertűen súlyos kifejezésekkig. Mert azt tartotta, amilyen az adjon Isten, olyan legyen a fogadj Isten!

Téritői buzgalma kifogyhatatlan és termékeny volt. Főuraink közül harminczat téritett vissza a katolikus egyházba; érvelései, szavának varázsa és ereje, lángelméjének ellenállhatatlan hatása alatt nem tudtak megállni; aki egyéniségének hódító hatalma alá került, azt mintegy szuggesztionálta és magával ragadta.

Fegyverekben nem kellett válogatnia. Hiszen a protestáns predikátorok magok adták kezébe a tőlük kipróbált fegyvereket: a vitatkozásnak, a hittételek fejtegetésének, a tanításnak és szónoklatnak fegyvereit, amelyeket aztán valamennyinél különben tudott forgatni.

(Vége köv.)

gek tetemes emelkedését éppen a telep prosperálásának tekintik.

Egyébként a pénzügyi bizottság üléséről részletes tudósításunk a következő:

Bordé Ferencz főjegyző elnöklete alatt jelen voltak:

Száhländer Károly, Mihelyf Adolf, dr. Molnár Imre, Beczkay Lajos, Steiner M. Albert, Kurländer Ede, Balogh Döme, Kugler Albert, Komlóssy József, Lukács Odön, Dús László, Ragány János, Gerő Armin, Moskovits Mór, Bozóky Béla, Mezey Mihály, Károly Irén dr., Hoványi Géza.

Az elnök megnyitva az ülést beterjeszti a villamos művek építéséről beszámoló jelentését, hogy arról a bizottság mondjon szakvéleményt s a tulkiadásokra keressen fedezetet.

Elsőnek *Steiner* M. Albert szólalt föl Szemfényvesztésnek állítja a villamos műnek létesítése körül történeteket.

Sok hiba történt a berendezésnél s ellenőrizhetlen tulkiadások keletkeztek az órák bekapcsolásánál és beszerzésénél is. Minden kapcsolásnál nagy költség megtakarítás származott volna, ha kellő körültekintéssel előre szerezték volna be az árammérő órákat.

Indítványozza, hogy a most beterjesztett költségvetést nyomassák ki, hogy így mindenkinek hozzáférhetővé, s tanulmányozható legyen.

Mihelyf Adolf valaki szempontból is kifogásolja a jelentést.

Beczkay Lajos vitatja, hogy e jelentést előbb a közgyűlés elé kell beterjeszteni, s csak a közgyűlés utasíthatja a bizottságot, hogy keressen fedezetet a tulkiadásokra.

Az elhangzott támadásokkal szemben *Hoványi* Géza védi a villamos szakbizottság munkáját s úgy látja, hogy az mindenben jóhiszeműleg a város javára dolgozott. A mi pedig a költség szaporodást és tulkiadásokat illeti ebben csak örvendetes föllendülést lát, s ez a legényesebb bizonyíték a telep prosperálása mellett, mert a tulkiadásokat a telep kibővítése vonta maga után.

Kurländer Ede meg van győződve, hogy a jelentés minden pontjában helyes s a tulkiadás indokolt, azonban hozzájárul az indítványhoz, hogy a jelentés nyomassék ki s csak a tanulmányozás után keressenek fedezetet a tulkiadásokra.

Ragány János helyesnek tartja a bírálatot, de első sorban a bizottság kötelessége fedezetet keresni s a bírálat a közgyűlést illeti.

Károlyi J. Irén kér végül szót s kijelenti, hogy bár nem tagja a bizottságnak a város érdekében szükségesnek tartja a jelentés kinyomtatását, okulásul a fokozatos kiterjesztésnél.

Végül megállapodott a bizottság, hogy a jelentést kinyomtatja s tanulmány tárgyává teszi.

A törvényszék új elnöke.

A Nagy Ferencz váratlan és hirtelen halálával megüresedett törvényszéki elnöki állást betöltötték.

Nehéz volt erre a díszes állásra megfelelő erőt találni. Nagy Ferencz elsőrendű jogászelem volt, aki egyforma képzettséggel és tudással intézte ugy a polgári, mint a bűnügyeket, a nagyváradi esküdtszék megrokkant hírüvét pedig egyenesen Nagy Ferencz állította helyre, mióta ő vette át az esküdtszéki el-

nöklést. Ily erőnek utódját találni nehéz feladat, annál inkább, mert az utódnak nagy adminisztratív tehetséggel is kell megáldva lennie, hogy a törvényszék belső beosztásában az egyensúlyt helyre tudja állítani.

Ilyen kiváló erőt talált az igazságügyi kormány *Bary* József táblabíróban, akinek kinevezését a hivatalos lap vasárnapi száma *Sereghy* Mihály elnöki titkárnak táblabíróvá lett kinevezésével együtt a következőkben közölte:

Magyar igazságügyminiszterem előterjesztésére *Bary* József nagyváradi ítélőtáblai bírót a nagyváradi törvényszék elnökévé, dr. *Sereghy* Mihály nagyváradi ítélőtáblai elnöki titkárt pedig a nagyváradi ítélőtáblához bírónak kinevezem.

Kelt Bécsben, 1904. évi február 4-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Plósz Sándor s. k.

A döntés, bár előre tudták hivatalos körökben, hiteles formában tegnap délelőtt nyert megerősítést.

Medvigy Mihály táblai tanácselnök táviratban értesült a kinevezés megtörténtéről, míg délben megérkezett a hivatalos lap, amely a királyi kézirat hozta.

Bary József még fiatal ember, de már országos neve van jogászörök előtt. Már aljegyző korában mint a tiszaszilári híres pör vizsgálóbírája országos hirre tett szert erélyével, jogi tudásával, pártatlan igazságosságával. Nagyváradra mint törvényszéki bírót került a polgári osztályhoz s nemsokára *Ritók* Zsigmond táblai elnök titkárává nevezték ki s e hivatásában fényes tanujelét adta kiváló jogi képzettsége mellett nagy adminisztrátori képességeinek is. Pár év múltán rendes táblai bírónak lépett elő s mint ilyen nyeri el most Nagy Ferencz örökét.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye
Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.
Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély.)

* **Ebéd Széchenyi kanonoknál.** *Széchenyi* Jenő apátkanonok a Gazdasági és Iparbank közgyűlése alkalmából vasárnap délben lakásán ebédet adott, melyen jelen voltak: *Sáve*l Kálmán főgyógyász, *Fetser* Antal kanonok, *Sipos* Orbán kir. tanfelügyelő, *Miskolc*zy Barnabás, *Mezey* Mihály kir. közjegyző, *Cziffra* Gerő, *Géczy* Lajos, *Ternyey* Antal vezérigazgató, dr. *Várad*y Zsigmond intézeti ügyész, *Gerő* Armin rendőrfőkapitány, *Szathmáry-Király* Andor, *Deutsch* K. Ignác, *Lukács* Gyula, *Mayr* Sándor pénztárnok és *Bogdán* Jenő főkönyvelő. Ebéd alatt több pohárköszöntő is hangzott el. Először a vendégszerető házigazda, *Széchenyi* Jenő kanonok emelt poharat a családjában előfordult haláleset miatt távol levő igazgatósági elnökre, *Beöthy* László főispánra, *Fetser* kanonokra és a többi vendégeire. *Sipos* Orbán, majd dr. *Várad*y Zsigmond a házigazdát köszöntötte el. *Fetser* kanonok a Gazd. bank virágzásáért ivott, *Miskolc*zy Barna *Ternyey* Antal vezérigazgatót éltette. Az ebéd a legkedélyesebb hangulatban belenyúlt a késő délutáni órákba.

* **Beültött iskola.** A múlt héten megirtuk hogy az ujjalui magániskolába járó polgári is-

kolás leányok sztrájkoltak. Mivel a szülők és a tanítónő között felmerült ellentéteket sikerült békés uton elintézni, a növendékek egy heti szünetelés után — újra felmentek az iskolába. Ezzel látványosan rendbe jött volna a dolog, de most meg a tanfelügyelőség állott közbe, Sáros Orbán kirtanfelügyelő B.-Ujfalusi előjáróságához intézett 754—1904. számú intézkedésével a polgári iskolai növendékek nyilvános iskoláztatását egyenesen betiltotta, a többek között irván, hogy megbotránkozással értesült, mikép csak elemi magániskola fenntartására feltételeken kapott engedélyvel bíró tanítónő, ki ez ideig a feltételeknek sem felelt meg, iskolájába ismétlődő tanköteles korban levő, sőt a polgári iskola egyik-másik osztályára készülő növendékeket is felvett és mindennapi iskoláztatásban részesít. E törvénytelen és szabálytalan eljárástól a tanítónőt eltiltja s felhívja az előjáróságot, hogyha kell, hatósági uton is tiltja el a polgári iskolásokat az iskolába járástól. — Mint Ujfalusból írják, most a helyzet még zavarosabb, mint eddig volt; mert a szülők nagy baj, hogy a polgári iskola osztályaira készülő gyermekeik eddig hiába tanultak.

* **Beöthy főispán gyászja.** Súlyos csapás érte köztisztviselőben és becsülésben járó főispánunkat dr. **Beöthy László** és nagykiterjedésű uri családját. Sógora **Miklóssy Ferencz** előkelő földbirtokos java férfi korában szombaton este elhunyt. Temetése ma, kedden délelőtt 10 órakor lesz az elhunyt kastélyából Kódombon, honnan Henczidára szállítják. Halála hírére a Bihar megyei Nemzeti kaszinóra, melynek az elhunyt tagja volt, kitűzték a gyászlobogót. Temetésére sokan mennek ki Nagyváradról. **Beöthy** főispánt és családját sokan keresték fel, hogy részvétüket nyilvánítsák. A kiadott gyászjelentés a következő:

Miklóssy Ferencz szül. Daniger Eugenia úgy a maga, mint gyermekei: Pál és Victor nevében, valamint édes anyja özv. Balásházy Bertalané, testvérei: Balásházy Margit, Balásházy Malvina, férjzett Beöthy Lászlóné, Balásházy Iván és Balásházy Olga, továbbá sógora Beöthy László fájdalmas szívvel tudatják **Miklóssy Ferencz**-nek élete 44-ik, boldog házasságának 8-ik évében f. évi február hó 6-án este, váratlanul történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai f. hó 9-én d. e. 10 órakor fogtak a róm. kath. egyház szertartása szerint Kódombon beszenteltetni s Henczidán a családi sírhelyen örök nyugalomra tétetni. Az elhunyt lelki üdvéért az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 11-én, d. e. 10 órakor a premonstreiek templomában fog az Egek urának bemutatattatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei meghívattak. Kódomb, 1904. február 7. Aldás és béke hamvairal!

* **Elevenen a muzeumba.** A városi tanács nem tud mit csinálni az iskolai szak-felügyelővel; próbált már vele mindent, — be akarta osztani tanítónak, iskolaszéki jegyzőnek, polgári iskolai tanárnak, nem sikerült egyik sem. Most aztán betette a városi muzeumba. Ugy is üres; most már aztán tele van. Ugy áll a dolog ugyanis, hogy a felügyelő-igazgatót felköltöztették a második emelet egyik kis zugolyába, a muzeum előszobájába; úgy tele van szekrényvel, asztallal, íróasztalokkal, ott az iskolaszéki irattár is, — a kis zugoly, hogy meg sem lehet mocczanni benne. Hát ha már a diszes székházban a legegyszerűbb irnokocskának is van egy szobája, míg az ügyosztályvezetőknek 2—3 terem áll rendelkezésükre, nem jut a felügyelő-igazgatóknak, aki a városnak egyik fő-

tisztviselője, két kis zugoly, azt igenis megkövetelheti Nagyváradi város minden polgára, a kinek a keserves filléreiből építették azt az épület-kolosszust, hogy mikor a fia vagy leánya érdekében, vagy saját vagy a tanítók ügyében a felügyelő-igazgatóhoz kell fordulnia, ne legyen kénytelen az egész épületet megmászni, hanem közel érje azt, akire sokszor szüksége van. De ott van a sok tanító, tanítónő, és bizony az utóbbiaknak sokszor nem valami mulatságos dolog 80 lépcsőt megmászni. Nem is említve azt, ha majd idegen emberek nézik meg, mit szólnak hozzá, hogy Nagyváradi város tanügye egy kis hitvány padlásszobába szorult. Hisszük, hogy a polgármester ur, aki betegesen fekszik, nem tud erről az állapotról semmit és ha felgyógyul első dolga lesz, hogy a város tanügyén esett ezen sérelmet annak rendje és módja szerint orvosolja.

* **Anyakönyvvezetői kinevezések.** Tisza István mint belügyminiszter Biharvármegyében a tenkei anyakönyvi kerületbe **Finczés Ferencz**-et, — cséhtelekibe **Saapi Kálmán** segédjegyzőt, a fagyivásárhelyibe **Pokoli Kálmán** népiskolai tanítót, a sápiába pedig **Nemes Antal** jegyzőt irnokot anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és őket a házassági anyakönyvvezetésével és házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

* **Tisza Lászlóné meghalt.** Mint egy távirat jelenti, özv. **Tisza Lászlóné, Tisza István** gróf miniszterelnök anyósa, ki már napok óta a legválságosabb állapotban feküdt, tegnap éjjel meghalt, besztercei birtokán. Betegágyánál leánya, **Ilona**, a miniszterelnök neje állandóan ott tartózkodott s maga a miniszterelnök is szakított bár rövidebb időt a delegációsális ülésnek daczára a nagybeteg meglátogatására csak tegnap utazott vissza Bécsbe.

* **Gerendás elszakadása Csabától.** Az Apponyi Albert gróf gerendási uradalmában alkalmazva levő tisztikar és cselédség indította meg a mozgalmat, hogy a **Gerendáson** lakó kath. hívek a csabai róm. kath. anyaegyházból kiszakítva, egyházközségileg a közelebb fekvő **Osorváshoz** csatoltassanak. E kérdést egy ízben már tárgyalta az egyháztanács, de a kérelmet elutasította, mert a gerendásiak elszakadásával a csabai róm. kath. egyház évi 1200 korona adójövedelemtől esne el. **Apponyi Albert** gróf a nagyváradi püspök elé vitte az ügyet. **Szmrecsányi Pál** püspök legutóbbi leiratában hajlandónak nyilatkozott a kérelem teljesítésére. A csabai egyháztanács csütörtöki gyűlésében a kérdés végleges elintézése céljából költöztséget menesztett a püspökhöz, hogy ez feltárja a csabai egyház helyzetét. A költöztséget **Nemeskey Andor** plébános és **Pándy István** dr. világi elnök vezeti. A deputáció az új templom építésének kérdését is a püspök jóindulatába fogja ajánlani. A költöztségek legközelebbi tiszteleg **Szmrecsányi püspök**nél.

* **A szerelmes huszár.** A Gottlieb féle lovas-utcai szatócs üzlet és kocsmas helyiségbe vasárnap éjjel táncmultság volt. A mulatságon **Vincze Pál** cs. és kir. 7. huszárezredbeli közhuszár szemet vetett **H. Kovács** Erzsébet és **Pápa Eszter** nevű leányzókra. A leányzók végre is megszokván a huszár udvarlását, a szomszédos házban levő szállásukra szöktek előle. Am a huszár utánok iramodott és meglehetősen zajjal követelte a magán házba való bebocsátását. Az elősiető házigazdára, **Kiss József** napszamosra kardot rántott, ezt vállán megsebezte, — majd azután be is rontott a lakásba, hol kardját elrejtette és ruhástól bele feküdt a házigazda ágyába, ahol nyomban el is aludt. A megrémült háznép egy ideig várta a bekövetkezőket, végre is neki bátorodtak és az alvó huszártól elvevén kardját, befutottak a közeli huszárlaktanyába segítségért. Az innét kiküldött őrjárat azután

felköltötte a huszárt és elkísérte. Gottlieb ellen pedig mivel engedély nélkül bált csapott, kihágási eljárást tett folyamatba a rendőrség.

* **Halálozás.** Részvételt vettük a következő gyászjelentést:

Alólirottak mély fájdalommal tudatják a legjobb férj, testvér, vő, sógor és rokonnak **Ványa Szilárd** m. kir. posta és táviráda altisztnek folyó hó 7-én éjjel 11 órakor, élte 42-ik, boldog házassága 17-ik évében, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványa folyó hó 9-én délután fog Vámbház-utca 42-ik szám alatti lakásnál a gör. kel. egyház szertartása szerint beszenteltetni s az újvárosi központi sikertben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, kártársai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívattak. Nagyváradi, 1904. február 8-án. Béke poraira! Özv. **Ványa Szilárdné**, szül. **Jankay Róza** neje. Id. **Jankay Mihály** apósa. Id. **Jankay Mihályné**, szül. **Harmath Terézia** anyósa. **Ványa János**, **Ványa Flóra**, férj. **Kosárka Györgyné** testvérei. Ifj. **Jankay Mihály**, **Kosárka György** sógorai. Ifj. **Jankay Mihályné**, szül. **Verde Julianna** sógor neje. **Jankay József** nagybátyja.

* **Kérem a magyar hölgyekhez!** A jövőben »Magyar Hölgyek Világa« cíművel egy nagyszabású mű fog megjelenni, melynek kiváló értékkel bíró vonzó tartalmát maguknak a hölgyeknek tollából óhajtja a szerző összeállítani. Miért is ez uton felkérnek a hölgyek, kegyeskedjenek czimeiket tudatni, hogy a témákat közlő ívek szétküldhetők legyenek. Megkeresések a »Magyar Hölgyek Világa« szerkesztőségének Szolokon, Rékási-ut 29. szám alá (Jász-Nagykun-Szolnok vármegye) intézendők.

* **Betörés.** Özv. **Török Mihályné Pál**-utca 27 szám alatti lakos tegnap délelőtt a járásbírósnál járt; e közben **Barabás Hiripi** József betört lakásába és a szekrényből 12 korona pénzt ellopott. A betörő tolvajt még a délelőtti folyamán elfogta a rendőrség s lezárta.

* **Gőzgépezők vizsgálja.** A gőzgépezők és kazánfitők nagyváradi vizsgáló bizottsága az érdeklődőknek ez uton tudomásul hozza, hogy a legközelebbi vizsgatétel folyó év február hó 28-án a Moskovits Adolf fia tulajdonát képező **Adria** gőzmalomban — Nagyváradon — fog megtartatni. A vizsga fenti napon reggel 9 órakor veendő kezdetét. Felhívattak mindazok, kik-e vizsgán részt venni óhajtanak, miszerint azok iránybani kérelmet az ahoz tartozó mellékletekkel együtt a vizsgatétel napjáig a m. kir. kerületi iparfelügyelőséghez N.-váradra adják be, esetleg azez iránybani kérelmek a vizsgatétel napján direkt a vizsgáló bizottságnál is a jelentkezés alkalmával benyújthatók. A vizsgáló bizottság elnöke **Possonyi László** m. kir. kerületi iparfelügyelő.

* **Kávéházi botrányhősök.** Elmult szombaton éjjel **Glück László**, **Deutsh Sámuel**, **Ister Sándor**, **Czoldán József**, és **Eismann Sándor** iparos segédek egy nő társaságában több kisebb káváházban így az Ujvilágban, Erzsébetben és a Lloydban mulatoztak és kevésbé fizettek, de annál inkább törtek és zuztak. A garázda társaság szét oszlatására kiküldött rendőrellenőrgyenge fellépésén mult, hogy eme diszes kompánia akadálytalanul mulathatott végig vagy öt káváházat és garázdálkodhatott tetszése szerint nagy kárt okozva a káváháztulajdonosoknak, mivel a vendégek mindenünnen kerekét oldottak. A kötelessége teljesítésében ilyként földlelesen eljáró rendőr köze nek fegyelmi uton leendő megbüntetése iránt **Gerő Armin** rendőrfőkapitány megtette a szükséges lépéseket, — a garázda társaság ellen pedig kihágási eljárást tett folyamatba a rendőrség.

* Találtak egy kis könyvet, benne néhány irattal. Atvehető **Mendelényi Béla** fogalmazónál.

x **Kovács L. és Társa** cég lapunk mai számában közölt hirdetésére tisztelettel hívjuk

fel olvasóink szives figyelmét. — Egyszeri próba vásárlás elegendő arra, hogy ezen üzlet pontos kiszolgálásáról, áru jó minőségéről, valamint az árak rendkívüli olcsóságairól bárki meggyőződést szerezzen.

IRODALOM.

A Kisfaludy-Társaság díszgyűlése.

A Kisfaludy-Társaság vasárnap délelőtt tartotta meg a Tud. Akadémia dísztermében díszgyűlést óriási előkelő közönség jelenlétében Berzeviczy Albert kultuszminiszter a társaság másodelnöke vezetésével. Berzeviczy gyönyörű megnyitó beszédet mondott. Ennek különösen az a része keltett nagy hatást, melyben az irodalom nemzeti jellegévé tételéről szólt. Legyen az magyar irodalom, *nemzeti* de ezért *európai* is és *modern*.

Társuk ébren a régebbi irodalom becses alkotásai iránt való érzéket és vonzódást is, de ugyanakkor nyílt elmével és szívvel fogadjuk be az újakat is, de válogatva.

Utána Vargha Gyula főtitkár terjesztette be évi jelentését.

Endrődy Sándor »Contra festa« című gyönyörű költeményét Somló Sándor adta elő nemes hévvel.

Majd Alexander Bernát olvasta fel »Shakespeare jellemző művészete« című tanulmányát.

Szabolcska Mihály néhány költeményét mutatta be.

Végül Ambrus Zoltánnak »Szent Szerafin megtérése« című elbeszélését olvasta fel Somló Sándor.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Kedd: A Doktorkisasszonyok.

Szerda: A Doktorkisasszonyok.

Csütörtök: Hamlet.

Péntek: Válgunk el. Somogyi Károly szingazgató 40 éves színészi jubileuma alkalmából.

Szombat: »Egyenlőség«.

Vasárnap: »Egyenlőség«.

MULATSÁG.

Farsangi Naptár.

Február 10. Kath. Kör. bálja.

Február 15. Gyermekbarát Egyesület estélye a Keresk. Csarnokban.

Február 16. Jogásztáncszestély a Zöldfában.

A katolikus Legényegylet bálja.

Nem volt egyetlen farsangi mulatság sem, melyen annyi szép leányt lehetett volna együtt látni, mint a katolikus Legényegylet vasárnapi bálján. Virágos kert volt a Zöldfa díszterme, ahol a csillogó gázlámpák alatt, a vigzene mellett tündérország virágos kertjébe képzelhette magát az ember. Hires a Legényegylet arról, hogy az ő mulatságain érzik magukat legjobban Nagyvárad intelligens iparos családjai; biztos is a legfényesebb siker, mi helyt valamely mulla tságot a Kath. Legényegylet rendez. De még az egylet eddigi sikereit is felülhaladta a vasárnapi bál; a derék egyesület ezuttal önmagát is felülmulta, amiben természetesen a hölgyeknek van legfőbb részük.

Az agilis rendezőség mindent elkövetett; hogy a vendégek a lehető legjobban érezzék magukat. Fáradhatlan tánczosok a Legényegylet ifjai; az egyleti jelvényével, lengő váll-

szalaggal ellátott rendezők egy percet sem pihentek, no de az bizonyos, hogy a 140 leány közül sem pihent egy sem!

A leányokat igen csinos táncrenddel lepték meg, a melyet Faragó János törekvő fiatal könyvkötő készített, becsületet szerezvén a helyi iparnak ügyes, izléses gyártmányával. Sokan vettek részt a bálon városunk értelmiségéből is, elismervén az egylet nemes célját s így ápolván a társadalmi érintkezést, az igazi demokratizmust. A négyeseket 180 pár táncolta.

A jelen voltak közül a következőket sikerült összejegyeznünk:

Leányok: Kauczil Teruska, Kauczil Rózsika, Emmer Erzsike (Gyapju), Hesz Janka (Talpas), Barza Mariska, Oláh Juliska, Kovács Rózsika, Gábús Mariska, Varga Zsófia, Tóth Erzsike, Solyom Ida, Zsivánovics Rózsika, Nádasiné nővérek, Galló Rózsika, Pap Mariska, Kis Erzsike, Kiss Zsuzsika, Pásztor Margit, Szabó Vilma, Fekete Mariska, Bársony Mariska, Dak Ilonka, Révész nővérek, Mészárnővérek, Tóth Karolin, Bostyán Juliska, Sikli Róza (Mátészalka), Kis Karolin, Béres Rosa, Virág Erzsike, Szántai Etuska, Mayer nővérek, Popovits Etelka, Kis Krisztina, Oláh nővérek, Vidosits Mariska, Kovács Gizella, Madarász Piroska, Tóth Mariska, Kis Juliska, Jó Karolin, Szűcs Nellike, Veiszman Juliska, Sopper nővérek, Megyeri Juliska, Tóth Rózsika, Tóth nővérek, Krucsó Mariska, Pauer Juliska, Széles Annuska, Tarsoly Mariska, Tirjer Rózi, Szabó Mariska, Kis Mariska, Nagy Vilma, Turcsányi Erzsébet, Szatmári Margit, Puskás Irén, Meskó Anna, Vidosits Margit, Papp nővérek, Peris nővérek, Iványi nővérek, Janouschek Margit, Csengery Margit, Szatmári Lujza M.-Telegd, Jámbor Ilonka, Ujfalussy Vilma, Diós nővérek, Dobozi Rózsika, Rácz Nővérek, Takács Etelka, Cziczka nővérek, Reidl Natália, Kuczik Mariska, Fudaly Irma, Kovács Rózsika, Brodi Annus, Tóth Jlus, Pécsi nővérek, Zsembinszky Erzsike, Kis Veronka, Révész Irén, Szikora Etelka, Lihr Gizella, Zonda nővérek, Kudar Mariska, Janouschek Anna, Popovits Erzsike stb. stb.

Asszonyok: Özv. Kauczil Istvánné, Emmer Józsefné (Gyapju), Sikli Józsefné, Oláh Ferenczné, Rottensteiner Istvánné, Markovits Sándorné, Pintér Mihályné, Faragó Jánosné, Kovács Józsefné, Gábús Antalné, Varga Lajosné, Tóth Dánielné, Naprovsky Antalné, Karkusz Sándorné, Zsivanovits Antalné, Henn Károlyné, Nádas Lajosné, Galló Jánosné, Kis Antalné, Pappné, Kiss Jánosné, Pásztor Sándorné, Szabó Miklósné, Fekete Lajosné, Bársony Lajosné, Daka Jánosné, Révész Istvánné, Mászár Józsefné, Holnapi Antalné, Ujfalussy Sándorné, Diós Istvánné, Dobozy Jánosné, Rácz Jánosné, Takács Antalné, Cziczka Ferenczné, Rid Gusztávné, Bumbera Istvánné, Szabó Dénesné özv. Bagdi Istvánné, Fudally Bálintné, Kovács Józsefné, Nagy Miklósné, Bródy Gáborné, Tóth Gyuláné, Zsembinszky Jenőné, özv. Révész Jánosné, Husznay Jánosné, Zonda Viktoráné, Janouschek Károlyné, Popovits Gusztávné, Szabó Károlyné, Kovács Jánosné, Pécsy Alajosné, Hornyák Istvánné, Tóth Imréné, Bostyán Józsefné, Barza Józsefné, özv. Kiss Károlyné, Béres Jánosné, özv. Virág Sándorné, Szántai Pálné, özv. Mayer Sámuelné, Nagy Károlyné, Kozma Demeterné, Oláh Lajosné, Vinkler Adolfné, Nagy Jánosné, Bálint Józsefné, Madarász Józsefné, Déva'd Károlyné, Kiss Sándorné, Jó Ferenczné, Weiszmanné, Tóth Sándorné, Schopper Györgyné, Tóth Mihályné, Törös Istvánné, Krucsó Jánosné, Bauer Nándorné, Sirjer Péterné, Tarsoly Ferenczné, Mokus Sándorné, Milibák Józsefné, Szabó Mihályné, Pápa Lajosné, Turcsányi Józsefné, Szatmári Józsefné, ifj. Kozák Jánosné, Puskás Józsefné, Meskó Jánosné, Kállay Elekne, Zimányi Andrásné, Tana Ferenczné, Perjesy Györgyné, Lukács Jenőné, Iványi Istvánné, Falusy Jánosné, Bocskay Józsefné, Papp Sándorné, özv. Csengeri Sándorné, özv. Jámbor Ferenczné, Hanj Frigyesné, Szatmári Sándorné stb. stb.

Urak: Dr. Pálffy Gyula (Bpest), dr. Krüger Aladár, Pálffy Béla, dr. Halász Lajos, dr. Szolnok Jenő, Makkay József, Országh Antal, Mellau István, Kalmár Illés, Emmer József (Gyapju), Hant Frigyes, id. Barza József, Dobozy György stb.

EGYESÜLETEK.

Választmányi gyűlés a munkásbetegsegélyző egyletben.

A »Nagyvárad első általános munkásbetegsegélyző egylet« vasárnap tartotta rendes havi választmányi gyűlését Zboray Gyula elnök vezetésével, s jelen voltak: ifj. Jó Ferencz pénztárnok, Barabás Béla, Gyenge Imre, Valaszka János, Józsa István és Zsirkai Károly tlnökök; Baktay Gyula, Csizmadia Gáspár, Rigli József, Mokri János, Varga Ferencz, id. Jó Ferencz, Kalla András és Dobai Imre választmányi tagok; Beretzki Imre és Máthé István fel. biz. tagok. Demeter István jegyző. — Elnök üdvözlővén a tagokat a gyűlést megnyitja, a jegyzőkönyv hitelesítése után az 1903-ik évi mérleget mutatják be, melyre vonatkozólag Bereczki Imre mint a felügyelő bizottság elnöke bejelent, miszerint az elmúlt évi számadást pontosan átvizsgálták, s azt a legnagyobb rendben találták, bevétele volt az egyletnek 1903. évben 20001 kor. 32 fillér, kiadása volt 19475 kor. 39 fill. s így a tiszta maradvány az 1903. évben 525 kor. 93 fill., ezután a január havi számadás lett bemutatva és pedig: bevétel volt 2218 kor. 60 fill., kiadása betegek segélyezésére 870 kor., özvegyek és árvák segélyezésére 174 kor., temetési járulék 180 kor., szülési járulék 53 kor. 92 fill., tiszti fizetések 220 kor., gyógyszerári számlák 376 kor. 46 fill., egyéb apróbb kiadásokra 176 kor. 18 fillér, Több apróbb ügyek elintézése után Zboray Gyula bejelenti, miszerint az egyleti alaptöke gyarapítására a Polgári takarékpénztár 30 kor., a Biharmegyei takarékpénztár 30 kor., és mélt. dr. Radu Demeter gör. kath. püspök ur 30 koronát voltak egyesek adományozni, a mit is a választmány köszönetének nyilvánítása mellett vett tudomásul, ennek végeztével az elnök lelkes éljenzése mellett a gyűlés feloszlott.

TANUGY.

A nyilvános könyvtár ügye csödben.

Részletesen ismertettük azt a határozatot a melyet a községi iskolaszék legutóbb tartott gyűlésén hozott a községi iskolai könyvtár ügyében. A polgári fiúiskola tanári karának és az elemi fiúiskola tantestületének a javaslatait egyhangu határozattal emelte az iskolaszék s kimondotta, hogy a községi iskolai könyvtárat a nyilvános használatra is átengedi s ezen kívül minden iskolacsoport mellé felállítja már a jelen tanévtől kezdődőleg a sakkönyvtárakat.

Most a polgári fiú és leányiskola tantestülete és egy pár elemi iskolai tanító a Vaday József kezdeményezésére írásban felkérte az iskolaszék elnökét, hogy hívjon össze e tárgyban újabb gyűlést, a hol majd a tanítók azt fogják kimondani egy előbbi határozatukkal szemben, hogy a könyvtárat nem adják át a nyilvános használatnak semmi körülmények között.

Hisszük, hogy az iskolaszék elnöksége ezuttal nem fogja teljesíteni a tanítók kérését, mert a kérdéses ügyben az iskolaszéknek jogerős határozata van, amelyet respektálni mindenkinek kötelessége. De nem is indokolja a gyűlés összehívását semmi; mert az, hogy a tanítók korlátozva lennének az önképzésben ha a könyvtár a nyilvános használatnak átadatnék, csak képzelt jogsérelem.

Most egy könyvtárban találják fel pl. Lubrich vagy Felmeri neveléstanját 1 példányban, tehát 60—80 tanítóra jut 1 könyv, ha felállítják a sakkönyvtárakat, akkor ez a könyv meglesz 10—12 példányban s most 4—8 tanítónak fog ugyanaz az egy könyv rendelkezésére állani.

A nagy könyvtár is nagyobb segélyeket fog kapni a várostól, a megyétől és az államtól, a melyet a muzeumok és könyvtárak országos tanácsa már kilátásba helyezett s így

rövid idő alatt a 6000 kötetből 16,000 lesz s ebből csak könnyebb válogatni.

Ha aggályok vannak a tanítóknak, azokat a könyvtári szabályzat készítése alkalmával nem csak kifejezésre juttathatják, de §§-ba is foglalhatják, mivel a szabályzat készítését az iskolaszék reájuk bízta, de újabb gyűlés tartása e tárgyban fölszemes is és ildomtalan is.

Igazságszolgáltatás.

Végtárgyalás Soós bíró ügyében.

A pestvidéki büntetőtörvényszék tegnap kezdte meg dr. Soós Kálmán volt büntetőtörvényszéki bíró ügyét tárgyalni. A tárgyalást Ronay Kamill táblai bíró vezeti; a vádat dr. Magyar István kir. ügyész, a védelmet dr. Vaisz Sándor képviseli.

Soós Kálmán az általános kérdésekre elmondja, hogy 60 éves marosvásárhelyi születésű, ref. nős, három gyermek atyja, állásától felfüggesztett bíró. Vagyona néhány ezer korona. Allamszolgálatban 1871 óta van s még fegyelmeleg sem büntették meg soha.

Az **elnök**: Mióta van Schwarcz ügyökkel összekötésben?

Soós bíró: 1895-ben a törvényszéken gyakran láttam. A büntőgyét én tárgyaltam és eljött hozzám az ügyét megsűrgetni. Mikor a felső bíróság felmentette, eljött a lakásomra és kért, hogy ne idegenkedjem tőle. Fölajánlotta a klauzál-utcai házában egy lakást. Gajzágó Manó táblai bíró névjegyével jött; Gajzágó, mint jóra való, becsületes embert ajánlotta. Később a feleségemet is többször felkereste és fölajánlotta neki is apróbb szolgálatait.

Az **elnök** kérdéseire ezután Soós Kálmán a Schwarczsal való ismeretségéről mond el egyes részleteket.

A tárgyalás előreláthatólag több napig tart.

NYILTTÉR.

Dr. Kovács Gyula
681 fogorvos
a napokban kezdi meg fogorvosi működését
Fő-utca Guttman-ház,
emeletén levő műtermében.
Rendel d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5-ig.

Dr. Heiman József orvos özvegye

mély tisztelettel tudatja, hogy elhunyt férje

fogorvosi műtermét

egy kiváló **fővárosi fogorvos** vezetése mellett, valamint elhunyt férjének kipróbált tudásu **orvos assistense** és ügyes **fogtechnikusa** működésével a régi szellemben továbbra is fenntartja, — azzal a tiszteletteljes kéréssel fordul a

mélyen tisztelt közönséghez, hogy műtermét régi bizalmában és pártfogásában továbbra is részesítse.

Arany órák chronomètre és ütőszerkezettel fél árban

már 120 koronától, valamint minden-
nemü ékszer a legolcsóbban
488 kapható:

KÁLMÁN SÁNDOR

ékszerésznél.

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Javítások és átalakítások a legfinomabb kivitelben.

Telefonszám: 409.

Telefonszám: 409

TAVIRATOK.

A delegáció hadügyi albizottságának ülése.

Budapest, febr. 8. (Saj. tud. táv.) A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtt tartotta meg értekezletét, melyen Széll Kálmán elnökölt. A költségvetés tárgyalása előtt Tisza kijelentette, hogy a Pitreich exposéjában foglaltakért felelősséget vállal, mert azt már kefelevonatban átnézte s közjogi hibákat javított rajta s ha a magyar delegáció nem venné tudomásul, levonja a konzekvenciákat.

Ezután Münnich előadó terjesztette elő a költségvetést s a hadügyminiszter exposéját kiosztották a delegátusok közt.

Pitreich hadügyminiszter emelkedett ezután szólásra s ismertette a katonai oktatásra vonatkozó megállapodásokat.

Apponyi és Ugron kérdéseire a jelvényekre és vezényleti nyelvre vonatkozólag kijelenti, hogy a jelvények közjogilag megfelelő egységesítésén dolgoznak, a vezényleti nyelv megváltoztatása pedig célszerűségi szempontból, belátható időközön belül lehetetlen.

A katonai oktatás reformjaira vonatkozólag bizalmasan ismertette oktatási tervét, mely szerint a Magyarországon felállítandó katonai reál és hadapród iskolákban a magyar nyelvet, a szolgálati nyelvet és az ezred nyelvét fogják tanítani. Még pedig az első évben németül 12 órában magyart 17 $\frac{1}{2}$ órában vegyes nyelvet 4 órában. Történelmet, fölrajzot németül, vallástant, tereptant, mértant magyarul.

Második évben 13 órát németül, 20 és fél órát magyarul, 4 órát vegyes nyelven. A harmadik évfolyamon németül 19 órát, magyarul 7-et és vegyes nyelven 9 órát tanítanak. A tüzérségi iskolákban a természetrajzot, vegytant és fizikát adják elő magyarul.

Lángban álló város Amerikában.

Budapest, február 8. (Saj. tud. táv.) Az Egyesült-Államok Ohio államában a Pacific

vasut egyik telepén Oriási szélviharban 600 ház áll lángokban. A philadelphiai tűzoltóság vasuton utazott a helyszínre. A telepen házakat dinamittal röptenek levegőbe, hogy a tűz terjedését megakadályozzák.

KÖZGAZDASÁG.

A Gazdasági és Iparbank közgyűlése.

A Gazdasági és Iparbank vasárnap délelőtt tartotta évi közgyűlését. Az igazgatóság beszámolt a múlt évi sáfárkodásáról. Es az eredmény igazolja azt a bizalmat, amelylyel a kitűnő renoméjű pénzügyt a közönség részéről találkozik. Ez első sorban annak a kitűnő vezetésnek az érdeme, amelyet az igazgatóság, Ternyey Antal vezérigazgató fáradhatlan tevékenységével kifejt.

A közgyűlés lefolyása a következő volt: Az évi közgyűlést Széchenyi Jenő apátkanonok, igazgatósági elnök nyitotta meg.

Jelen voltak: Széchenyi Jenő, Cziffra Ernő, Deutsch K. I., Sipos Orbán, Géczy Lajos, Gerő Armin, Lukács Gyula, Mezey Mihály, Szatmáry-Király Andor, Ternyey Antal, Dr. Várady Zsigmond, Weisz Jakab (B.-Diószeg), Incze Lajos, Feldmann Izidor, Nuszbaum Sámuel, Száhlender Károly, Dr. Gerő Sándor, Széles Lajos, Sternberg Salamon, Mayr Sándor, Bogdán Jenő, Ullmann Sándor, Ullmann Félix, Papp György, Sal Ferencz, Böszörményi Géza, Kolliner Dávid, Weintraub Mór, Wallerstein Dániel, Balogh Döme, Vidosits Gyula, Dr. Thury Kálmán, Kelen Béla, Keller József, Steiner Benjámín, Káin Jakab, Mitteleier Ede, Reich Sándor, Szirmay Lajos, Sternberg Lázár.

Ternyey Antal vezérigazgató felolvasta az igazgatóság következő jelentését:

Tisztelt közgyűlés!

Az elmúlt üzletévben kifejtett tevékenységünkről a következőkben van szerencsénk beszámolni:

A közgazdasági viszonyokban a lefolyt évben sem következett be a remélt javulás: az általános üzletpangás a belpolitikai viszonyok nyomozó hatása alatt még nagyobb mérvet öltött. A pénz bősége és rendkívüli olcsósága tufeszített versenyt idézett elő a pénzügyi intézetek között és nagyban megnövekedett tőkénk jövedelemző elhelyezését. Be kell érünk minimális haszonnal, mi természetesen a kamatbevételek csökkenését vonta maga után.

Ezen jövedelemcsökkenést azonban ellensúlyozta a három társintézetrel egyetértőleg az év folyamán eszközölt betétkamatláb mérsékeltséggel, valamint az értékpapírjaink árfolyamemelkedéséből keletkezett haszon, amely azonban — az értékpapírok árhullámzására való tekintettel — csak részben számoltunk el, amennyiben a papírokat jóval a december 31-iki árfolyamon alul vettük fel a mérlegbe.

Örömmel jelentjük, hogy az elmúlt évben sem szenvedtünk érzékeny veszteséget.

A főbb üzletágak forgalmát a következőkben ismertetjük:

Pénztári forgalom: Pénzkészlet 1903 január 1-én 148.131 K 50 f. Bevételek 1903. évben 16,964.554 K 86 f. Összesen 17,112.686 K 36 f. Kiadások 1903. évben 16,976.798 K 67 f. Pénzkészlet 1903 december 31-én 135.887 K 69 f.

Betétek: Betétek állaga 1903. január 1-én 4,118.785 K 20 f. Betéttett és tőkésített 1903. évben 2,304.194 K. 03 f. Összesen 6,422.979 K 23 f. 1903. évben visszafizettünk 2,549.211 K 61 f. Maradt a betétek állaga 1903. év végén 3,873.767 K 62 f.

Leszámitolási üzlet: A váltótárca állása 1903 január 1-én 3,041.300 K 61 f. Leszámitoltott 1903. évben 9,614.435 K 41 f. Összesen 12,655.736 K 02 f. 1903. évben be-

váltatott 9,826.579 K 68 f. Maradt a váltótárca állása 1903. év végén 2,829.156 K 34 f.
Jelzálog-kölcsönök: Allag 1903. január 1-én 606.418 K 09 f. Az év folyamán kölcsön adatott 177.934 K. Összesen 784.352 K 09 f. 1903. évben visszafizettek 108.119 K 10 f. Maradvány 1903. év végén 676.232 K 99 f.

Előleg-kölcsönök értékpapírokra és jelzálogokra: Allag 1903 január 1-én 147.090 K. Az év folyamán kölcsön adatott 141.383 K. Összesen 288.473 K. 1903. évben visszafizettek 136.412 K. Maradvány 1903. év végén 152.061 K.

Folyó-számla adások: értékpapírokkal v. jelzálogilag fedezve. Allag 1903 január 1-én 764.286 K 11 f. Kölcsön adatott 1903. évben 3,689,369 K 77 f. Összesen 4,453,655 K 88 f. Befolyt 1903. évben 3,800,141 K 10 f. Maradvány 1903. év végén 653,514 K 78 f.

Tiszta nyereség és annak felosztása: A különféle leírások után mutatkozó tiszta haszon tiszta 89.106 K.25 f, hozzáadva a múlt évi nyereségáhozatalt 1.401 K 50 f. marad a t. közgyűlés rendelkezésére 90.507 K 75 f. E nyeresemény felosztására nézve indítványozuk, hogy ebből fordítottassék osztalékra 37.500 K, és pedig a kén, hogy a m. évi 13. sz. szelvény a közgyűlést követő naptól kezdve 25 koronával váltassék be. A rendes tartalék-alap gyarapítására 15.000 K. miáltal ez 245.000 koronára emelkedik. Ingatlanok érték-csökkenési tartalékálapjára 5.000 K., miáltal ez 20.000 koronára emelkedik. Arfolyamkülönbözeti tartalék-alapra 5.000 K. Nyugdíjalapra 7.000 K. Széchenyi Jenő jótékonyági alapra 500 K. Az igazgatóság és vezérigazgató alapszabályszerű jutalékára 11.583 K 80 f. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjára 2.700 K. Tisztviselők jutalmazására 2.000 K. Az igazgatóság által meghatározandó jótékonycélokra 700 K. Összesen 86.983 K 80 f. A fennmaradó 3.523 K 95 f. pedig új számlára vitessék át.

Kérjük ezek után a t. közgyűlést, hogy a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után az előterjesztett mérleget jóváhagyni és az 1903 évrre úgy nekünk, mint a felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

A felügyelő-bizottság megbízása letelvé, kérjük, hogy azt egy évi időtartamra újból megválasszani, annak tiszteletdíját a folyó évrre megállapítani és a napirendre kitűzött egyéb választásokat megejteni sziveskedjék.

Ezután a felügyelő bizottság jelentését olvasták fel.

Széchenyi Jenő igazgatósági elnök a jelenlevők nevében örömet fejezte ki a bemutatott eredmény felett. Ez az igazgatóság és a tisztikar érdeme. Ez a reális eljárás mozditja elő a folyton fokozódó bizalmat az intézet iránt.

A közgyűlés a felmentvényt megadta. A felügyelő bizottság tiszteletdíját 2700 koronában állapították meg.

Ezután a választásra került a sor. A felügyelőbizottságot a régi tagokból alakították meg, az igazgató választmányba **Csanak Jenő** és **Koliner Miksa** új tagokat választották be.

Értéktőzsdé

Budapest, febr. 7.

Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, febr. 7.

Buza októberre	7.86
Buza áprilásra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. febr. 7-án.

Magyar aranyjárdék 4%	119.—
Magyar koronajárdék	98.90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	90.90
Magyar asuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	98.80
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyarföldtehermentesítési kötvény 4%	88.50
Italme ési jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	208
Magyar nyeeomény-sorsjegy-kölcsön	164
Tiszaszabályzás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	100.50
Osztrák járdék papirban	100.50
Osztrák járdék papirban	120.50
Osztrák járdék aranyban	100.50
Osztrák korona	154.—
Osztrák államsorsjegyek	1625.—
O ztrák magyar bank részvény	752.—
Magyar hitelbankrészvény	464.50
Osztrák hitelintézet részvény	647.—
Párisi vista	1904
29 frankos arany (Napoleon'dor)	116.97
Németbirodalmi márka	239.50
Londoni vista	95.29
20 márkás arany	28.43

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

Árlejtési hirdetmény

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán a városi vízvezetési csőhálózat kiterjesztési munkálatainak vállalatba adása céljából 1904. évi márczius hó 3. napján d. e. 10 órakor a városház nagytermében nyilvános árlejtést fogok tartani.

Az árlejtés tárgyát képező munkálatok 139791 K. 50 fill.-ben vannak előirányozva s csak egy fővállalatnak adatnak ki.

Bánatpénzül a kikiáltási árak 10%-a szolgál. Az összes munkálatok 1904. évi október hó 1-ig befejezendők s teljesen kifogástalan üzempépes állapotban ugyanakkor átadandók lesznek. Minden napi késedelemért vállalkozó napi egyszáz korona kötbért tartozik fizetni.

Az árlejtés tárgyát képező munkálatokra vonatkozó építési feltételek, költségvetés és helyszíni tervrajz a városi mérnöki hivatal hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyanott egyéb felvilágosítások is nyerhetők.

Ajánlatot csakis írásban és pedig a városi mérnöki hivatalnál díjmentesen kapható ajánlatlapok kitöltésével zárt ajánlat útján lehet beadni a fent kitett határidőig s ezekhez az előírt bánatpénz vagy ennek a városi pénztárba történő letételét igazoló letéti jegy is csatolandó s ajánlattevő zárt ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy az árverési feltételeket, rajzokat stb. ösmeri s azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja.

A szerződés készítéséért szabályrendeletileg megállapított díjakat vállalkozó megfizetni köteles.

Arverelőt tett ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1904 február hó 5-én.

Komlóssy József,

jog- és gazdaságügyi tanácsnok, mint az árverelő küldöttség elnöke.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán az alább felsorolt ingatlanok eladása céljából 1904. évi márczius hó 3. napján d. e. 10 órakor a városháza nagytermében nyilvános árverést fogok tartani.

Árverés alá kerülnek:

1. Nagyvárad-Ujváros Kossuth Lajos-utczában levő s ezelőtt a városi rendőrség elhelyezésére szolgált 5. sz. beltelkes ház, kikiáltási ára 94500 korona.

2. Nagyvárad-Olaszi Fő-utczában levő s ezelőtt a városi adóhivatal elhelyezésére használt 10. sz. beltelkes ház, ezen ingatlan elárverelése kétféleképpen fog eszközöltetni, u. m. a) az egész ingatlan 82600 korona kikiáltási ár mellett; b) a mérnöki hivatal által készített rajz szerint két telekre osztva, telekrészenként és pedig az I. sz. telek (Fő-utcai kapubejárattól jobbra eső saroktelek) 1036.42 négyszögméter telekterülettel 43600 korona kikiáltási ár mellett, a II. sz. telek (Fő-utcai kapubejárattól balra eső telek) 1069.04 négyszögméter telekterülettel 39000 korona kikiáltási ár mellett.

Bánatpénzül a kikiáltási árak 10%-a szolgál, mely árverelő által az árverés megkezdése előtt alulírott küldöttségi elnök kezéhez készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban teendő le. A 2. tétel alatt megnevezett ingatlan illetőleg azok az árverelő, kik a bánatpénzt az egész ingatlanra nézve leteszik, a részleges árverésben való részvételre is jogosítva vannak.

Az árverési feltételek, az 1. és 2. tétel alatti ingatlanokra vonatkozó helyszínrajzok, alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyanott egyéb felvilágosítások is nyerhetők.

Arverelőt szóval vagy írásban zárt ajánlat útján lehet, zárt ajánlatok csakis a fent kitett határidőig a szóbeli árverés megkezdése előtt adhatók be s ezekhez az előírt bánatpénz vagy ennek a városi pénztárba történő letételét igazoló letéti jegy is csatolandó s árverelő zárt ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy az árverési feltételeket, rajzokat stb. ösmeri s azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja, — szóbeli árverelő az árverés megkezdése előtt a feltételeket ugyanazon körülmény elismerése végett aláírni tartoznak.

Arverelőt tett ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1904 február 5-én.

Komlóssy József,

jog- és gazdaságügyi tanácsnok, mint az árverelő küldöttség elnöke.

Figyelem!

Nincs ember Nagyváradon, ki ne ismerné az

„Amerikai Áruházat“,

mely valóban találkozási helye a szép rófos áruk kedvelőinek. Ha vidéki olvasóink között van valaki, ki ezt az üzletet nem ismerné, tekintse meg, melynek óriási

rőfos- és rövidáru raktára

bármely fővárosi üzlettel versenyezhet. Itt található a legegyszerűbb cikktől kezdve a legfinomabb áruig minden, ami finomat és szépet az ipar csak produkálhat. Különösen fehéreneműekben gyönyörű dolgok, a jó házi vászontól kezdve a legpompásabb kelengyéig. Olvasóink tehát saját érdekükben cselekszenek, ha ez igazán jónevű üzletben szerzik be szükségleteiket. 617.

CZILLÉR IMRE divatáruháza

Nagyvárad, Olaszi Fő-utca.

Menyasszonyi kelengyék 200—2000 koronáig.

Bébé kelengyék 50—100 koronáig.

Menyasszonyi kelengye.

Szepességi, Rumburgi és Creás vászon.

SCHROLL-féle Chiffon

Szepességi és Regenhardt-féle asztalneműek

gyári áron szerezhetők be február hó végéig áremelkedés nélkül.

Kész női és férfi fehérneműekből a legnagyobb választék.

Olaszi, Fő-utca **Czillér Imre** divatáruháza.

Telefonszám: 232.

Telefonszám: 232.

Még egy pár napig tart

az eladás a volt Andriská-féle üzletben (volt Kunz József és Tsa helyiségben), most már minden árban eladjuk a raktárt.

1 méter csipke — — — — — 2 fillértől feljebb.
1 » aljzinór — — — — — 1 » »
1 matring selyem — — — — — 2 » »

és a többi cikkek hasonló árban.

Tisztelettel

Kovács L. és Társa

